

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ausführliche Schwedische Grammatik

Dieterich, Udo Waldemar

Stockholm [u.a.], 1840

Tal vid invigningen af en ny Begravningsplats i Stockholm, af Wallin.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62596)

är min helsa. Borta, borta är nu den försvunna rök, som hette synd: dig, Herre, älskar jag öfver allt, öfver allting i himmelen, och öfver allting på jorden — och du är den, som gör allting ny åt mig. Förkrossade voro mina lemmar, men det är såsom det intet var. Jag tror på dig, att du vill älska mig! Hädanfaren är då plågan, och det förmultnade har fått en uppståndelse i min själ. Si, svarta voro min andes kläder — men jag vill aflägga mitt onda väsende och fly mina gerningars gamla gestalter. Men hvad kan jag? Du är ensam den som förmår, låt din blod i mina ådror, att jag blir en ny menniska, sådan som jag förr aldrig varit.”

Tal vid invigningen af en ny Begravningsplats i Stockholm, af Wallin.

Nåd vare med eder och frid af Gudi vår om Fader och Heranom Jesu Christo!

Det är med en djup rörelse vi på denna stund och från detta rum helse eder, J talrike, hit utgångne den stora stadens innevånare! — Hvad gingen J ut till att se? Gingen J ut till att se och sjunga, huru

Den blomstertid nu kommer

Med lust och fågning stor, —

huru den leende våren strör omkring sig idel fröjder och förhoppningar, och bjuder eder att icke försumma majblomstren, att bära kransar af unga rosor, förr än de fallna? Sägen J icke: några månader äro ännu och skördetimmen kommer? Si, jag säger eder: lyfter upp edra ögon och beser markena, ty hon begynner hvitna till skörd. Denna mark, som J här sen afröjd och inbägnad, blir från denna dag en åker för skördar, som aldrig felslå, som, alla år och alla årstider, skola gifva sin rika äring. Si, skördemannen håller skäran i sin hand — och allt

kött är hö, och all deras godhet är såsom ett blomster i markene. Intet skonar han, intet undantag gäller. Det nakna strået och det fulla axet, den veka stängeln och den starka stammen, den gröna brådden och den gula säden — allt faller. Unge och gamle! Lyfter upp edra ögon och beser denna mark, som redan hvitnar till skörd: J ären skörden; skördemannen är döden. — — Mogne eller omogne! af jord ären J komne, jord skolen J åter varda.

Högtidlig är stunden. Samlen edra tankar att fira den, J män och qvinnor! Föräldrar och barn! — Från den gamla fädernestaden äro utgångne edra vise och edra äldste, edra domare och edra herdar: de äro komne att lägga grunden till en ny stad, hvars murar skola stå trygga; hvars hyddor ej skola behöfva att försäkras mot eld och våda; på hvars gator intet rop skall väcka de sofvande, och emellan hvars grannar ingen tvist skall uppstå. På dess lugna område skola boningar tätt vid hvarandra byggas, — trånga boningar, dock fån J alle rum! Låga boningar, dock skolen J der, både höge och låge, väl trifvas tillsammans. Snarbyggda boningar, dock varaktiga som jorden, starka mot tidens åverkan, tjenliga att bebos både sommar och vinter. Korset, som trycker och pröfvar, skall icke följa eder dit ned; det skall ställas vid ingången såsom den lames krycka, hvilken gjort sin tjenst och ej längre behöfves. Ingen gråt och ingen klagan skall höras der: de tårar, som falla på edert stoft, om J förtjent dem, skola ej oroa eder; de skola tyste blanda sig med himlens dagg, som hvarje vår uppfriskar gräset på eder mullhög, eller blommorna, som edra vänner der planterat, och några stunder vårda, tills de komma ner till eder.

Och den stilla staden är ju redan bygd! Dess våningar stå inredda och vänta på eder. Huru snart kommen J, utflyttande nybyggare! J veten det ej, eller viljen kanske ej veta det. Men ack! huru snart skolen J ej komma! Om få dagar äro många af eder flyttfärdiga; efter några veckors förlopp torde fleras eder bortgång redan vara en gammal händelse, som sällan eller aldrig mer omtalas ofvan jord; och, om ett eller annat år kanske,

grönskar torfvan öfver edra multna ben. Med hvad känsla sen J då omkring eder på denna marken? Veten J, på hvilket rum J ären? J stån ju på edra egna grafvar! Och — hafven J ej hört klockorna gå? Hafven J ej sett sorgetåget uppträda? . . . Hörden J ej då ringas till eder gemensamma begrafning? Sågen J ej då begynnas allas eder tillredda jordafärd? Är ock likpsalmen redan sjungen: hvad återstår, om icke att säga några ord vid grafven, den stora grafven, innan de trenne mullskofflarne falla på de andelösa stoften, — innan vi, eller våra efterträdare, — ty ock vi äro blott försvinnande stoft, — ja! innan vi, eller våra snara efterträdare, fullända jordfästningen?

Men hvad ord skola vi tala? Icke det ord, som förgås, likt blomstret, lik menniskan; utan det ord, som blifver evinnerliga, Herrans vår Guds ord, som helige män, rörde af Hans anda, talat af begynnelsen, och himmel och jord upprepat i årtusenden öfver flyende slægter, öfver sjunkande åldrar, och den ena dagen skall säga åt den andre, till dess att dagarne hafva en ända.

Upplåten, J ordets tjenare! mine medtjenare! låten upp bokena för hela folket; läsen ur det eviga förbundets bok hvad skrifvet är, oss till tröst och lärdom, om vedermödan och hvilan, förgängelsen och hoppet, döden och odödligheten.

— — — — —

Och nu, du stilla, invigda jord, på hvilken lefvernets oro stadnar och tidens vedermöda upphörer! tag mot oss efterhand i ditt fridsälla sköt. Du nybrutna Guds åker, så lätt uppodlad, så snart, så lätt besådd! göm i ostördt hägn det dyrbara dig skall anförtros, år från år. Slut de multnande hvetekornen, slut dem troget i ditt bördiga djup, till dess de, upplifvade af nya himlars sol, skola, då rätta andetiden kommer, gifva en härlig gröda åt den nya jorden.

Men du, förgängliga sol, som ännu lyser oss, ännu mellan töcknar nedblickande säger oss hvad tiden lider på en förgänglig jord, der du ser huru lifvet maktlöst kämpar med döden, men ej huru döden blifver uppsvulgen i segren, — huru jordens

barn med tårar så, men ej huru de med glädje uppskåra; — der du ser, när de gå åstad och gråta och bära ut ädla säd, men icke ser och icke säger, när de skola komma med glädje och bära sina kärftar! Du har åter fullbordat en dagsresa öfver dessa dödlighetens nejder, hvarest konungsgårdar gränsa till kyrkogårdar, och de lefvandes lust-ställen ligga strödda kring de dödas hviloställen, — och vi vete väl hvad du säger oss, när du, sakta nedsjunkande bakom skogen, skickar till oss dina afskedsblickar: Det kommer aftonen och skuggan varder stor. Lifvets aftonskuggor komma allt närmare, och i dem försvinna våra stunder, våra öden, våra verk, våra vänner, och vi sjelfva. Om vi kunde se alla de grafvar, som här, inom ganska få år, blifva både färdiga och fyllda, så skulle vi ej med likgiltighet blicka omkring oss. Kanske, — du som känner dig i dag så stark och frisk och säll! — är din egen graf en af de först uppkastade. Kanske skall du ock, innan du sjelf nedlägges, ställa din ensamma vandring hit, mången stilla aftonstund, för att ostörd, men ej orörd, tänka på hvad du, tid efter annan, här nedlagt, här förvarat. Jag lyckönskar dig då, om inga andra känslor, än ömheten, saknaden och sorgen, intaga dig; med dem skall tålmodet lätt förlikas, och undergifvenheten snart följa, och det mäktiga hoppet allt ljufvarö och klarare fatta dig, allt närmare rycka dig till de kära förutgångna. Men om, fastän du besår deras graf med blommor, sena blommor, likväl förebräelsens tistlar vexa i ditt hjerta, — — om en fader, hvars råd du föraktade, hvars goda du förslöste, hvars namn du vanhedrade, med sorg för hit neder, — om en moder, hvars ömhet du besvarade med köld, hvars hulda omsorger du belönt med otack, rusande på dina villors väg, till ditt eget förderf, här först fann friden åt sitt under grämelsen långsamt bristande hjerta, — om en maka, hvars dagar du förbittrade, och på samma gång förkortade, egde endast denna slutliga fristad undan din oböjliga sträfhet eller din lättsinniga trolöshet, — om en vän, hvars tillförsigt du besyck, hvars lycka du försåtligt undergräfd, till

dess

dess hon föll, och han med henne, sjönk härunder förkrossad, — om en ovän, med hvilken du ej förlikte dig, medan J begge voren på vägen, här nedsteg oförsonad, emedan du var oförsonlig, nedsteg oförrättad, och väntar upprättelse, men icke mer af dig, utan af Honom, som rätt dömer Då beklagar jag dig. Huru hemsk, huru skygg skall du ila förbi denna trakt, eller taga, om du kan, en annan väg, eller om du, drifven af din omsider vaknande ånger, kommer hit en sansad stund, hvad trösteord kunna väl de döde gifva dig? Men, — en gång ilar du ej förbi, en gång skall du taga denna vägen, och ej kunna vika af åt sidan, ej heller vända om Ack, om då ömma pligter, som dig anförtroddes, äro vårdslösa, förgätne, förtrampade, — ack! om då heliga förbindelser, dem natur och hjerta, samfund och mensklighet ålagt dig, befinnas ofullgjorda, brutna, vanhelgade, — ack! om då nödställda, arma, olyckliga, dem du kunnat hjälpa, men icke hulptit, — öfvergifna, värnlösa, rådvilla, dem du kunnat och bordt hugsvala, stödja, råda, men i stället bedröfvat, förtryckt, förfört, skicka sina anklagande suckar hit efter dig, — om oskyldiga, dem du gaf lifvet, men icke mera, icke vård, icke bröd, icke dygd, icke fadershjerta, icke fadersnamn, irra förskjutna qvar, husvillan fremlingar i en verld, der ingen rätt kännes vid dem, eländets, brottets, vanärens oftast ohjelpiga offer O! såge du upp, och såge dina gerningar i all sin skuld, i all sin följd, — dina kalla ben skulle röra sig här i grafven!!

Men låt heldre ett varmt hjerta i dag röras. Ej heter det längre: i dag — och du har så mycket att göra, att godtgöra eller att fullgöra! Se, skuggorna varda allt längre. Tänk på ditt uppdrag och ditt ansvar, och säg: Jag måste verka Hans verk, som mig sändt hafver; natten kommer, då ingen kan verka. Bered åt dina sista ögonblick den frid, som endast åtföljer det goda samvetet, och som derföre är frugten af en förutgången lefnadsdags ihärdiga mödor, försakelser och segrar, i ståndaktig tro, i oafbruten, oegennyttig kärlek. Uppskjut icke dermed till den

stunden, då världen bjuder dig farväl. Hvad godt du ock i en sådan stund gör eller anordnar, kanske af fruktan för döden, kanske af mätthet på lifvet, eller oförmåga att längre njuta det, skall bära föga hugsvalelse till ditt bristande hjerta, om ock människor hålla prydliga loftal på din graf, och kalla dig salig, när de efteråt nämna ditt namn. Men hvad du i ett annat lif då heter, är ett namn, som ingen känner, utan den det får, — är ett af de två: salig eller osalig Hvilket svalg mellan de orden! mellan himmel och helfvete!! och med ett enda steg äro vi dock engång der — Hvar? På ettdera stället — Barmhertige Gud! ännu återstår det viktiga steget för oss, men vi se huru dagen lider: snart är han förliden Förbarmare, Försonare! blif när oss, ty det lider emot aftonen! Förlän oss din andas kraft, att i ditt ljus, i dina spår, vandra såsom ditt Evangelio värdt är, och sedan, af dig återlöste från både syndens bojor och stoftets, i vår sista timme, den må heta tredje eller sjetta, nionde eller ellofte stunden, anbefalla, såsom Du, vår ande i Fadrens händer, — läggas neder, såsom Du, i vår nya, af Dig helgade hvilokammare, och efter snart förbifarna nattväkter, uppstå, såsom Du, till det eviga lifvets morgon!

Hvad betyder väl då, att människan, af qvinno född, lefver en liten tid, full med orolighet? Den tiden går fort. Upphöre all klagan, att människan måste vara i strid på jordene och att hennes dagar äro såsom en dagakarls!

När solen bortom bergen ilar
Och bådard sjetta dagens qväll,
Går dagakarlen hem och hvilar
Till Herrans sabbat i sitt tjäll.

Så skole vi ock, i detta vårt fredliga hem, en gång hvila öfver, då arbetsveckan är slutad och ej mer återkommer; så skole vi här ligga i det tysta, sofva och hafva ro, till dess den stora sabbatsdagen inträder, som ej vet af någon afton. Välkomne hit efter hand, J som ännu en liten tid liden! J som på jordytan sträfven och sucken, arbeten och ären betungade! J kunnen här ej allenast bese, men ock utse edert vissa och bästa

jordagods. Vår Frälsare liknade himmelriket vid en skatt, som, fördold uti en åker, upptäcktes af en man, hvilken, af rätt glädje deröfver, gick bort och sålde allt det han hade, och köpte den åkren. Detta är blott en himmelrikets förgård, men äfven den gömmer i sitt sköt dyrbara, ännu ofunna, dock lika säkra skatter.

Ostörd hvila, ljuflig ro
Sakta under jorden gro
Liksom guld och ädla stenar.

Lägge vi till: löftet om en fröjdefull uppståndelse, utsädet till ett oförgängligt lif, så är ock denna åkern väl värd, att vi söke vår del deri, — så äro de skatter, som dväljas i dess djup, churu bundna ännu och oupptagna, långt mer värda, än allt det verlden gifver, och som i alla fall ej följer oss hit. Må vi derföre gerna både försaka och bortgifva det, för lifvets högre och rätta ändamål. Må vi bruka verlden, såsom de der henne icke brukade, vi fremlingar, som skola så snart lemna den, — vi pelegrimer, som hafva här ingen varaktig stad, men längte, vandre, nalkas, dag från dag, till det rätta fäderneslandet. Våre fäder, som i Herranom afsomnade, gingo dit in genom andra portar. För oss blifve detta rum en himmelens port! I dag upplåtes den — och huru ofta skall den ej upplåtas och igenslås! Huru många skola gå in, men ej ut genom den porten! O J många, som på denna väg ämnen eder till fadershuset! J trötte, som behöfven hvila! J starke, som sköten dagens värf, J unge, som glädjen eder åt lefnadsvåren! J späde, som slumren på modersarmen! J ofödde, som skolen dö, liksom vi, och sedan här hvila i skuggan af de träd, som ännu ej planterats! jag inviger eder, till ostörd hvila, ljuflig ro, fröjdefull uppståndelse. Slägter, som kommen! Slägter, som gån! Kommer i Herrans fruktan; går i Herrans frid; varer, blifver Herrans vår Guds välsignade i lif och död! — Herren välsigne eder! &c.